

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Styrelsen for Forskning og Uddannelse

SAGSNOTAT

Vedr.: Supplerende oplysninger til redegørelse om norrøne sprog

Sagsbehandler Københavns Universitet

8 AUGUST 2018

**UDDANNELSESSERVICE
STRATEGI & POLITIK**

FRUE PLADS 1
1168 KØBENHAVN K

MOB +45 28 75 28 81

petb@adm.ku.dk

Styrelsen for Forskning og Uddannelse (SFU) har den 13. juli 2018 udbedt sig supplerende oplysninger til Københavns Universitets (KU) redegørelse af 2. juli 2018 vedr. ”Redegørelse vedr. de norrøne sprog”. Nedenfor er angivet SFUs spørgsmål (1-7) samt KUs bevarelse af hvert enkelt spørgsmål. Besvarelsen af spørgsmål 1-7 skal ses som supplement til den allerede fremsendte redegørelse.

1: Hvilke faglige betydninger vurderer KU, at lukningen af de norrøne tilvalgsfag vil få for de berørte områder?

KU bemærker, at termen ”lukning” er misvisende, idet der ikke er tale om strukturelle lukninger, men om, at tre tilvalgsfag under bacheloruddannelsen i dansk ikke udbydes på grund af svigtende studentersøgning. KU kan oplyse, at det manglende udbud af de tre tilvalgsfag (moderne islandsk, old islandsk og færøsk) ikke vil få nogen faglig betydning. KU bemærker, at forskningsmiljøerne (herunder ressourcer tilknyttet forskning) vil være uændrede og forskningsindsatsen vil videreføres uændret.

Det tre tilvalg har i dag hvert et omfang på 15 ECTS point, svarende til et halvt semester. Der er dermed ikke tale om hele uddannelser, men kun om mindre aktiviteter forankret på bacheloruddannelsen i Dansk.

KU overvejer at omlægge de tre tilvalg til anden form for undervisning – tutorials. En tutorial kan beskrives som et intensivt vejledningsforløb, hvor én eller ganske få studerende modtager vejledning og feed-back fra en underviser (VIP) med fokus på den studerendes egne produkter. Hermed sikres, at pædagogiske og didaktiske læringsmetoder i langt højere grad målrettes det meget begrænsede antal af studerende, der p.t. vælger fagområderne.

Se også besvarelsen af spørgsmål 3.

2: Der skrives i redegørelsen at det ”ikke er fagligt meningsfuldt..... at fortsætte med de norrøne fag under de nuværende rammer”. I må gerne kort uddybe dette.

Det er ikke fagligt meningsfuldt at opretholde tilvalgsuddannelse med 2-3 studerende. Undervisningen i et tilvalg forudsætter tilstrækkelig faglig kritisk masse. Det er p.t. alt for få studerende til at opretholde et fag- og studiemiljø på et tilstrækkeligt højt niveau.

På Det Humanistiske Fakultet er der derfor tidligere truffet beslutning om, at et tilvalg mindst skal have 30 ansøgere for at blive oprettet. Beslutningen er blandt andet truffet ud fra pædagogiske og didaktiske hensyn, der fordrer en studenterbestand af en vis størrelse. Økonomiske hensyn har dog også vægtet tungt i beslutningen om mindst 30 ansøgere.

3: På hvilke øvrige udbudte fag (udover de nævnte Håndskriftsstudier og Nordatlantiske fantaster) på det Humanistiske Fakultet prioriteres kendskabet til rigsfællesskabet, og i hvor høj grad kan de samlede udbudte fag indholdsmæssigt siges at være overlappende med de norrøne sprogfag?

Der er en række forskellige andre faglige elementer, der i bred forstand har et indhold, der fremmer kendskabet til rigsfællesskabet. Pkt. 1-9 er alene aktiviteter på Det Humanistiske Fakultet:

1. Dansk litteratur tilbage fra middelalderen indgår som et obligatorisk element i danskuddannelsen. Dansk litteratur perspektiveres i forhold til øvrig litteratur i bl.a. Norden, herunder den islandske sagalitteratur
2. Det er et krav, at de danskstuderende tilegner sig viden om det danske sprogs historie. Derfor indgår gammeldansk som et obligatorisk element i danskuddannelsen

3. På kandidatuddannelsen i dansk er der en lang tradition for at tilbyde danskstuderende valgfag i fx færøsk og islandsk litteratur, både moderne og ældre litteratur (fx sagalitteraturen)
4. KU indgår i et samarbejde om den nordiske masteruddannelse *Viking og Medieval Norse Studies*, der hører hjemme på University of Iceland (Háskóli Islands). Universiteterne i Oslo og Aarhus indgår også i dette samarbejde
5. Via en Erasmusaftale med University of Iceland gives studerende på masteruddannelsen i *Viking og Medieval Norse Studies* mulighed for at komme til KU og tage kurser inden for det norrøne: *De nordiske sprog i middelalderen* og *Håndskriftstudier: At læse og udgive håndskrevne tekster*. Pga. for få tilmeldinger er kurserne dog aflyst i efteråret 2018
6. KU arrangerer en årlig sommerskole i Skandinaviske manuskriptstudier i samarbejde med The Árni Magnússon Institute for Icelandic Studies i Reykjavík (University of Iceland) and the National and University Library of Iceland. Sommerskolen afholdes skiftevis i København og i Reykjavík. Sommerskolen er et to ugers intensivt kursus i middelalderlig og tidlig moderne skandinaviske manuskriptstudier. Kurset har traditionelt 30-50 deltagere, og det er også åbent for studerende fra Københavns Universitet
7. KU har en Erasmusaftale med University of Iceland (Háskóli Islands), som dækker både Scandinavian Studies (dansk), Linguistics (lingvistik) og Viking og Medieval Norse Studies. Kun 1-2 studerende fra KU har benyttet denne aftale pr. studieår, hvilket har givet en stor ubalance
8. Studerende fra KU har endvidere mulighed for at tage på sommerskolekurser arrangeret af Nordkurs (nordkurs.org). Her tilbydes kurser i nordisk sprog, litteratur og kultur
9. Udover Nordkurs har de studerende også mulighed for at tage ud via Nordliks (semesterophold og kortere ophold, fx sommerkurser) og Nordlys (semesterophold).

Som supplement kan nævnes, at forskellige vinkler på rigsfællesskabet også adresseres i andre uddannelser på universitetet. Eksempelvis arktisk sikkerhedspolitik på statskundskab og juridiske spørgsmål på jurauddannelsen. Et yderligere eksempel er et større seminar med studenterdeltagelse, som er planlagt til den 10. oktober 2018 med deltagelse fra NoRS, SAXO-Institut-

tet (Historie) og Det Juridiske Fakultet i anledning af 100-året for den islandske selvstændighedslov. KU har også en tværfakultær semesterpakke med særlig fokus på grønlandske forhold, særligt naturvidenskab.

Det er således KUs opfattelse, at der søges oprettet og udbudt en række aktiviteter, der prioriterer kendskabet til Rigsfællesskabet, og at hovedudfordringen er en meget lav søgning fra studerende.

4: Vil KU udbyde og gennemføre fagene i de kommende år, såfremt søgningen til de norrøne sprogfag øges?

KU overvejer at udbyde undervisningsaktiviteter i de norrøne fag i form af tutorials som beskrevet under spørgsmål 1. Ligesom som forskningsindsatsen vil være uændret. KU vil meget gerne fortsætte dialogen med ministeriet om rammerne for at videreudvikle undervisningsaktiviteterne mhp. at fastholde prioritering af Rigsfællesskabet og dermed et nationalt beredskab. Se særligt besvarelsen af spørgsmål 7 om forskningsfag.

Set i lyset af de senere års søgning til de norrøne fag er det næppe sandsynligt, at de 3 tilvalgte genoprettes inden for en overskuelig fremtid.

5: Hvilke konkrete overvejelser og tiltag har KU taget i forbindelse med aftaler og forpligtelser for bl.a. den Arnamagnæanske samling?

KU overholder alle aftaler og forpligtelser i forhold til den Arnamagnæanske samling. Det agter KU at blive ved med.

6: Hvad er KU's overvejelser for uddannelsessamarbejde/udveksling med universitet(er) på Færøerne og Island?

KU har i dag udvekslingsaftaler med 6 islandske og færøske videregående uddannelsesinstitutioner og universiteter. Hovedparten af KUs uddannelser er omfattet af aftalerne. Se også spørgsmål 3 for eksempler på uddannelsessamarbejde. KU agter at fastholde aftalerne, så længe der er studentersøgning og en rimelig balance i udvekslingen.

Det meste mobilitet via udvekslingsprogrammer, men der er også studerende, der arrangerer egne ophold. Fx KU-studerende, der tager på feltarbejde. Disse er inkluderet i tallene.

Island

22 indrejsende studerende i studieåret 16/17

12 indrejsende studerende i studieåret 17/18
20 udrejsende i studieåret 16/17
12 udrejsende i studieåret 17/18

PAGE 5 OF 5

Færøerne

Ingen indrejsende studerende i 16/17 eller 17/18
6 udrejsende studerende i 16/17
4 udrejsende studerende i 17/18

7: Kan KU uddybe – så vidt muligt - om de nævnte tutorials fagligt tænkes at have det samme indhold, som de nu ikke-udbudte fag, herunder hvordan den sproglige læring af islandsk og færøsk håndteres?

Indledningsvis bemærker KU, at de tre nuværende tilvalg ikke er klassiske sproguddannelser. Af studieordningerne for de tre tilvalg fremgår, at den studerende ved kursets afslutning skal:

- *”have et sikkert kendskab til sprogets grammatik og lydsystem;*
- *kunne læse op på færøsk og/eller islandsk med en i det væsentlige rigtig udtale;*
- *kunne oversætte en kendt tekst;*
- *have viden om færøske og/eller islandske sprogforhold og deres kulturpolitiske baggrund.”*

KU lægger afgørende vægt på at opretholde viden og forskning i norrøne fag. Men KU må også konstatere, at der er et forsvindende lille arbejdsmarked for kandidater i norrønske fag. Derfor vil KU gerne omlægge de norrøne fag til såkaldte forskningsfag, hvor der kun uddannes til videre forskning og forskeruddannelse (ph.d.) mhp. opretholdelse af et nationalt beredskab. Omlægningen vil også være en mulighed for at profilere de norrøne fag bedre overfor potentielle studerende.

Det kunne derfor være en mulighed at tænke de norrøne fag som del af en 3+5-løsning, hvor de studerende optages på et 5-årigt kombineret kandidat- og ph.d.-forløb lige efter bacheloruddannelsen.

Det faglige indhold for tutorials og et muligt 3+5 forløb er p.t. under udvikling. Det færdige format og indhold vil naturligt skulle afvente de fortsatte drøftelser med ministeriet. Forslaget kan evt. lade sig inspirere af friuddannelseskonceptet fra regeringens sprogstrategi.